

UZZIŅA

Covid-19 bērniem

- Visu vecumu bērni var saslimt ar Covid-19, tomēr joprojām to skaits būtiski nepārsniedz 8–10% no visiem laboratoriski apstiprinātajiem gadījumiem.
- Bērniem un pusaudžiem, neskatoties uz slimības asimptomātisko vai vieglo sākotnējo gaitu, 2–4 nedēļas pēc Covid-19 sākuma var attīstīties reta komplikācija – multisistēmu iekaisuma sindroms.
- BKUS ārstu veiktais bērnu veselības pētījums liecina: līdz pat 51% bērnu un jauniešu bez hroniskām saslimšanām pēc Covid-19 pārslimošanas vēl trīs vai vairāk nedēļas saglabājas dažādas veselības problēmas – 34% sūdzējās par rīta nogurumu, 34% – par ilggušu nespēku, 30% – par periodiskām galvassāpēm, 19% – par ožas un garšas izmaiņām.
- Papildus šīm veselības problēmām 27% bērnu un pusaudžu novēroja nozīmīgas psihoemocionāla rakstura grūtības. Saslimšanas laikā pieauga trauksmes līmenis, nomāktība, noslēgšanās sevi, kā arī attiecību grūtības, bet maziem bērniem no 1,5 līdz 5 gadiem novērotas gulēšanas grūtības un agresīva uzvedība, turklāt pēc saslimšanas 16% bērnu daļa no simptomiem saglabājas: lielākiem bērniem – nomāktība un trauksme, bet mazākiem – agresīva uzvedība.
- Pasaules pieredze rāda, ka apmēram 0,1% bērnu pat pēc viegli pārslimota Covid-19 rodas nopietni imūnās sistēmas regulācijas traucējumi ar izteiktu organisma iekaisuma reakciju vairākās orgānu sistēmās, nereti ar ietekmi arī uz sirds veselību.

VIEDOKLIS

Vai bērnus arī plānots vakcinēt?

Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas Ģimenes vakcinācijas centra vadītāja Dace Zavadska:

"Laikā, kad vakcīnas tika veidotas un pārbaudītas klīniskajos pētījumos, bērni nebija mērķpopulācija, jo ārsti diezgan ātri uzzināja, ka, salīdzinot ar pieaugušajiem un īpaši gados veciem cilvēkiem, Covid-19 ietekme uz viņiem ir būtiski mazāka. Līdz ar to nekur pasaulē vakcīnas bērniem pagaidām nav reģistrētas, bet esošās izmanto pusaudžiem no 16 vai 18 gadiem. Lai gan pagaidām bērnu vakcinācija pret Covid-19 nav plānota, ja būtu zināms, ka kāds bērns, piemēram, ar nopietniem veselības traucējumiem varētu smagāk slimot ar Covid-19, ārstam būtu jāizsver reģistrēto vakcīnu riski un ieguvumi. Ņemot vērā, ka kolektīvās imunitātes nodrošināšanai mums, iespējams, būs nepieciešams vakcinēt arī bērnus, daži no vakcīnu izstrādātājiem jau uzsākuši pētījumus par to efektivitāti un drošību šajā vecumā. Pašreiz jaunākie bērni, kuri piedalās pētījumos, ir 5 gadus veci. Taču uz jautājumu, vai viņiem vispār kādreiz būs jāsaņem šī vakcīna, pašreiz nav atbildes.

Apkopojot pētījuma datus par bērnu veselības stāvokli pēc Covid-19 pārslimošanas un redzot, kādas ilgtermiņa sekas atstāj slimība, Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā radīta jauna multidisciplināra aprūpes programma. "Pateicoties gada laikā uzkrātajām ziņāšanām, mēs, pediatri, esam sapratuši, ka jāseko līdz bērna atveseļošanās periodam. Postvirālie simptomi var saglabāties pat vairākus mēnešus un būtiski ietekmēt bērna pašsajūtu. Pusei no apmēram simt bērniem, kurus esam aptaujājuši, pēc pārslimošanas saglabāties viens vai vairāki simptomi, visbiežāk nogurums, kurš ierobežo ikdienas aktivitātes, piemēram, pazeminājusies slodzes tolerance, turklāt trešdaļa bērnu atzīst, ka no rīta mostas neizgulējušies, jau ar noguruma sajūtu. Daļa bērnu sūdzas par agrāk nebijušām galvassāpēm, grūtībām mācīties, ožas zudumu, migrējošām sāpēm locītavās, klepu," stāsta bērnu ārste. Vēl ir daudz nezināmā, tādēļ slimnīcas speciālisti turpinās novērot ar Covid-19 pārslimojušos bērnus ilgtermiņā – pēc trim, sešiem, divpadsmit mēnešiem, diviem gadiem.

Var inficēties vēlreiz

"Mūsu uzdevums ir pētīt vīrusa dzīves ciklu un ilgumu cilvēka organismā, cik ilgi pret to saglabājas imunitāte un kā tā veidojas, kā arī vīrusu slodzes

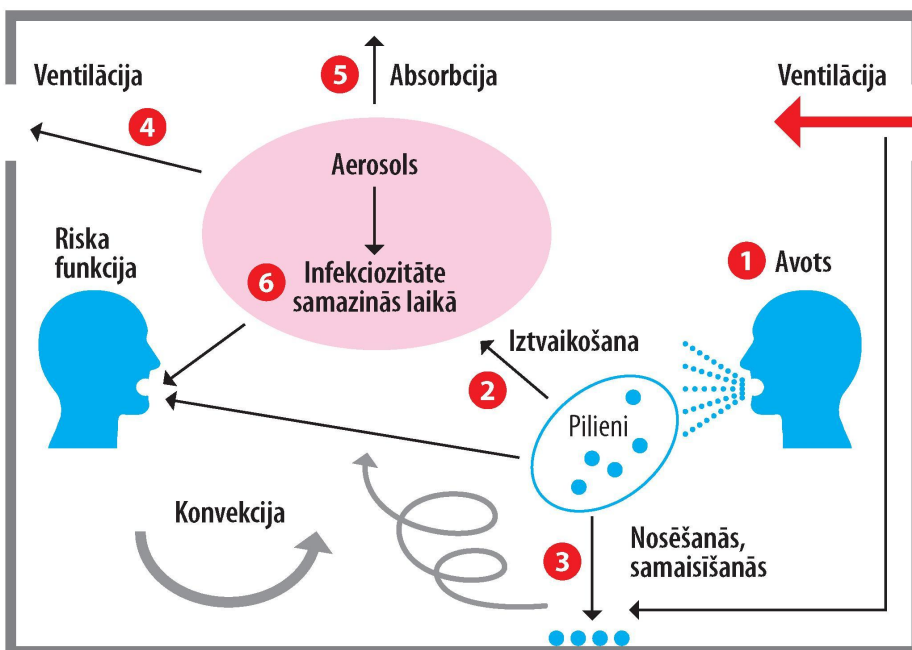

Ja pulsa oksimetrs rāda, ka skābekļa saturācija ir zem 90%, iespējams, Covid-19 slimniekam būs jāārstējas slimnīcā.

ietekmi uz slimības gaitu," stāsta Rīgas Stradiņa universitātes A. Kirhenšteina Mikrobioloģijas un virusoloģijas institūta vadošā pētniece **Modra Mušovska**. Lai to noskaidrotu, vairākiem simtiem Covid-19 pacientu ar noteiktu laika atstarpi tika paņemtas uztriepes no rīkles un deguna, asins, urīna, feču un citi paraugi.

"Visaugstākā vīrusu slodze ir fecēs un elpceļu uztriepēs, turklāt, ja vairumā pēc nedēļas paņemto paraugu tā kritas, fecēs vīrusu daudzums nemazinās vai pat paaugstinās. Pagaidām gan nav zināms, vai tās ir nekaitīgas vai inficēt spējīgas daļiņas," viņa saka.

Vīruspārneses shēma

LU Skaitliskās modelēšanas institūta zinātnieki izveidojuši matemātisku modeli vīrusu izplatībai iekštelpās.